

Téereb Dañeel — Juróom-ñett-fukk ak juróom-ñeent

Wéeru Ndox Muji gu Dëggul: Tukki Yonent gi Doore ci 11 Septamburu 2001

Jeff Pippenger

2024-02-21

Njég mu seetle gu tàmbali bi malaaka bi wàccee, dañuy ko teewal ci nattu bi di seet ndax dañuy jël téere bi ci loxo malaaka bi te lekk ko. Ñi tannewoon a lekk yégle bi, ginnaaw loolu, ñoom dañoo waroon dajé ak naqar gu réy, fekk mbooloo mi bañ a lekk des ba noppi. Téere bu ndaw ba waroon a lekk mooyoon teewalug “yokku xam-xam” ci yégle bi ñu jëkk a ubbi woon xaaramëm “ca jamono jeexantal ba”, muy 1798 walla 1989, te ginnaaw loolu ñu sos ko ci anam yu wér ngir mu doon yégle buy bëgg a tax maas gi dundoon booba am yëf ci leerug yokku xam-xam boobu. Ci benn walla beneen jaar-jaar bu màndarga boobu, bu yonentug Islama matee ba am, kon yégle bi waroon a ñu lekk, mi nekk ci loxo malaaka bi, dañu ko nangu walla bañ ko. Su yégle bi téere bi di teewal ñu ko bañee, ñiy def loolu, te di sax di wut a taxawal seen wax ne ñoom la Yàlla tànn ba tey, dañu war a génne benn yégle ngir tawfex gu muji ga bu dul dëgg.

Ci 11 Sulet 2001, ñàkk yi weesu yépp yu maas yi ci biir Adventisme dellu nañu nekk ay mbir yu nattu. Saaru ñaareelu Habakuk miy wone waxante wu am ci taariixu yonent wi mu teewal, te mooy benn rëy-rëy bu yonent buy dëppook kàddu “fukk i jigéen yu xel” gi. Bi sàmmkat bi laajee li mu wara tontu ci taariixu léebu fukk i jigéen yu xel gi, sant nañu ko ne: “Bindal peeñ mi, te nga leeral ko ci ay tabla.” Sàmmkat yi ci taariixu Millerite def nañu karton bu 1843 ba ci atum 1842, te njariñam nekk na ab màndargay yoon. Moom la woon “peeñ” bu Habakuk ñaar, bi ñu leeral woon ci ay tabla, bi waroon wax ca muji ga.

Gannaaw 11 Septambar 2001, ñi xamoon ne jëfandikooku Islama mooy ñetteelu musiba bi, ñoom dafañu ñuji dellu ci “yoonu mag yi” yu Yereimi waxoon, te dox ci seen biir. “Yoonu mag yi” yooyu feeñal nañu ne ñetti musiba yi ci Peeñu gi, sarax 8, aaya 13, dañoo tegu woon ci doxalin gu yonent buy sellal cérub Islama. Ci saa si topp, Future for America daldi tàmbali waat a jurar ñaari tablo yi ci Abakuk sarax 2 ci bopp benn taxawaayu jamono ju méngook ak taariixu Millerit yi, te ñaari tablo yooyu dañu leen joxe ni ab màndarga-yoon, bi woon nañu ko wone ci sosinu tablo 1843 bi, ci atum 1842.

“Ci weeru Mee 1842, am ndaje gu mag bu bees dafa amoon ci Boston, [Massachusetts]. Bi ndaje mi ubbee, bokk yi Charles Fitch ak Apollos Hale, yu Haverhill, indiwoon nañu ci kanam nit ñi waxi yonent yi ci Daniel ak John, yi ñu bindoon ci mbubb, ak limi yonent yi, di wone matug seen am. Rakk Fitch, bi muy leeral ci kaw saabu ndimbal bi mu yoroon ci kanam ndaje mi, wax na ne, bi muy seet yonent yooyu, mu doon xalaat ne bu mu manee génne lu ni mel nii, ni ñu ko fee teewal, loolu dina yombal mbir mi te tax mu gëna yomb a ko wane mbooloo. Foofu la nu amee gëna leer ci sunu yoon. Bokk yooyu dafañu doon def li Boroom bi wonoon Habakkuk ci ay peeñam 2,468 at lu jiitu, bi Mu waxee: ‘Bindal peeñ mi te nga leer ko ci kaw tabali yi, ngir kuy jang ko man a daw. Ndaxte peeñ mi am na jamono ju ñu dogal.’ Habakkuk

2:2.”

«Gannaaw waxtaan yu néew ci mbir mi, dañoo ànd ci benn xel ba dogal ne ñu lithografiye ñetti tééméeri koppi yu mel ni bii, te loolu amoon na ci lu gaaw. Ñu tuddee leen “chart yi ‘43.” Lii dafa doon Ab Ndaje bu am solo lool.» The Autobiography of Joseph Bates, 263.

“Bi doon bokkbu way-jàngalekat yu Ñaareelu Ñëw gi ak ay xët yi, ba ñuy taxaw ci “ngëm gu njëkk ga,” la ne woon ne génneb kart bi mooy matalug Abakuk 2:2, 3. Su fekke ne kart bi ab mbir la bu ci waxi yonent bi (te ñi koy weddi, dañuy bàyyi ngëm gu njëkk ga), kon nekk na lu war a topp ne atum 457 b.C. mooy at mi ñuy tàmbalee waññi 2300 fan yi. Waroon na itam ne 1843 mooy njëkk a nekk waxtu wi ñu njëkk a siiwal, ngir “peeñ mi” man a “yàgg,” walla am na fa jamono ju yàgg, bi mbooloom janq yi war a nelaw te xadi ci maggu mbirum waxtu wi, tuuti laata ñu koy yee ci Yuuxu Gudd gi ci Diggante Gudd gi.” James White, Second Advent Review and Sabbath Herald, Volume I, Number 2.

“Léegi sunu nettali di won ne amoon na ay tééméeri nit ñuy jàngale ci benn xeetu tàggat waxtu yi William Miller doon jëfandikoo, ñépp bokk benn mel. Kon nag, bennug yégle bi mooyoon ñoom ñépp a bokk ci benn tééméer, maanaam ñëwug Boroom bi Yeesu Kirist ci benn waxtu bu ñu tëraloon, 1844.” Joseph Bates, Early SDA Pamphlets, 17.

Waatu taarix bu 11 Septàmburu 2001 la weesu te diir bu gaaw bi ci topp, dafa nekkoon matug Habakuk ñaar ni mu nekkoon itam wallug kaarta 1843 bi ci atum 1842. Defarug kaarta yi bokk na ci nettali bi nekk ci saarub Habakuk ñaareel xaaj, te waroon na am. Ci 11 Septàmburu 2001, ndaxte ñaawteef bi amoon ci 1863 dellu naat a am ci biir yaangi Adventist yu Laodise yi, ñiy bañ a dellu ci “yoonu mag yi” yu Yeremi.

“Noonu wax na seetaan wiiru ngir dindi xel yi sunu bokk yu góor ak yu jigéen ci liggéeyu waajal nit ñi ngir man a taxaw ci fan yu mujj yii. Ay naxamteem dañu leen tëral ngir ubbi xel yi, dindi leen ci musiba yi ak wareef yi jamono jii. Ñu ngi jàpp leer gi Kirist jóge asamaan ngir indi ko Yowaana ngir ay nitam ne du lu am solo bu yaatu. Ñu ngi jàngale ne xew-xew yi nekk ci sunu kanam léegi amuñu solo bu doy ngir ñu jox leen matuwaay bu weesu. Ñu ngi def ba dëgg gi jóge ci asamaan amul doole, te ñu nangu nit ñi Yàlla seen xam-xam ak seen jaar-jaaru passé, di leen wuutal ko ak xam-xam bu dul dëgg. ‘Boroom bi nee na: Taxawleen ci yoon yi, xoolleen, laajleen yoon yu mag yi, fu yoon wu baax wi nekk, doxleen ci moom.’ [Jeremiah 6:16.]”

“Bu kenn du sukkandiku yóbbu sàs yii ñu taxawal sunu ngëm,—sàsi yi ñu samp ci njalbéenu sunu liggéey, jaarale ko ci jàngu Kàddu gi ak ñaan, ak ci peel gi. Ci yeneen sàsi yooyu la nu di tabax lu ëpp juróom-fukki at. Nit ñi man naa defe ne gis nañu yoon wu bees, ne man nañu samp sàs wu gën a dëgër ba ëpp ki ñu samp ba noppi; waaye loolu nax bu mag la. ‘Kenn manul a samp beneen sàs ludul bi ñu samp ba noppi.’ [1 Corinthians 3:11.] Ci jamono ji weesu, ñu bare jéemoon nañu tabax ngëm wu bees, teg ay cosaan yu bees; waaye fan la seen tabax gi taxawoon? Ci gaaw mu daanu, ndaxte ñu ko sampu woonul ci Kaw gi.” Testimonies, volume 8, 296, 297.

Yeremi moo ne, dox ci “yoon yu mag ya”, mooy gis “noppaliku gi”, te noppaliku gi mooy “taw bu mujj bi”, bi tambalee bi xeeti adina yi meroon ca 11 Setambar 2001, ba kër yu mag ya ca dëkk bu New York daanu. Ñi lekkon ndigal li ci jamono jooju, ñoom lañu doon ay sàmm yu Habakuk, ñi waroon “bind peeñ mi, te leerale ko bu baax”. Yeremi moo xamale itam ne ay sàmm yooyu sax mooy yi ci jamono ji ñuy wax “noppaliku gi”, mi di “taw bu mujj bi”.

Noonu la Boroom bi wax: Taxawleen ci yoon yi, xoolleen, te laajleen yoon yu mag ya, ana yoon wu baax wi; doxleen ci moom, te dingeen gis noflaay ngir seeni bakkan. Waaye ñoom ne: Dunu dox ci moom. Te itam teg naa leen ay wottukat, naan: Déggleen baatu trompet bi. Waaye ñoom ne: Dunu dégg. Yeremiya 6:16, 17.

Bufta bi ñu war a liit mooy bufta bu juróom-benni bi ci ñaareelu wóor wi ci jaar-jaaru Millerite, te ci mujjug fan yi mooy bufta bu juróom-ñaari bi ci ñetteelu wóor wi. Wottukat yi Habakuk, ñoom ñi di wottukati Yeremi, dañuy yégle bataaxal bu artu, bi ñu bañoon ci ngàkkug 1888. Bufta bu juróom-benni bi ñu bañoon ci 1888, mooy bataaxal bi jëm ci Laodike.

“Baat bi A. T. Jones ak E. J. Waggoner jox nu, mooy baatub Yàlla ci jëgub Laodice, te alkande ñeel képp ku wax ne gëm na dëgg teewul sax di xamal ñeneen leer yi Yàlla may.” The 1888 Materials, 1053.

Bataxal bu juróom-ñaareel ñiir gi ci 1888, ñu ko jëkk a yégle ca Laodicea ci 1856, te gannaaw loolu ñu tëj bataaxal Laodicea bi ci biir wér-gu-yokk gu leer gi ci “juróom-ñaari yoon.” Ci 11 Sàttumbar 2001, woote bi ngir dellu ci yoon yu mag yu Yeremi bi, te dox ci seen biir ngir jot bataaxal taw ba mujj bi, àndoon na ak bataaxalu waare bu ñiir gu juróom-ñaareel gi, gi ñuy tektal ni mooy bataaxal bi jëm ci Laodicea, ak “juróom-ñaari yoon,” gi di màndarga kër-yépp yi.

«Fen wacc ba» bi wax ci waxi kàddug yonent, te muy jur réyale gu tar gi Pòl wax ci ay mbindam, denc nañu ko ci ñetteelu xeetu Adventisme Laodise gu màggeel 1931, fukk ak juróom-benn at gannaaw deej ju jigéen ju yonent ji. «Fen wacc ba» bi agsi ci ñetteelu xeet boobu, ci yonent lañu koy sampu ci jamono ji ñu melal ni «jigéen ñi di jooyal Tammuz,» te moo tax mu lëkkaloo ak bataaxalub ndox mujj gu dëggul.

Fàtte nañu xam bu baax anam wi ñu tasaaree “fen” bi, te noonu it war nañu xam wàll wu yonent ci “fen” bi ci waxi yonent yu mujj-jamono yi. Nit ñi di ñaawal te yor nguur ci Yerusaleem ci jamono jotal gu mujj gi, mooy jamono bi ñuy tëjééré bennoo ñaari-fukk ak ñeenti junni, ñoo sos ab yégle gu jotal gu mujj gu dëggul ci ñetteelu maasug Adventism, ni ko “jigéen ñi di jooyal Tammuz” tegtalee ci Ezekiel saar 8. Seen yégle gu jotal gu mujj gu dëggul tegtalees na itam ci Ezekiel ni ab fondasiyon bu jubadi, ak ab pakka bu aar bu jubadi, ak ab yégle bu “jàmm ak kaaraange” bu jubadi.

Ndax dangeen gisagul peeñ gu neen, te dangeen waxagula kañaam gu fen, fekk ngeen di wax: “Boroom bi moo wax”? Teewul nag man waxuma. Moo tax nii la Boroom Bi, Yàlla ji wax: Ndaxte wax ngeen neen te gis fen, moo tax, xoolleen, maa ngi ci seen wàll, la Boroom Bi, Yàlla ji wax. Te sama loxo dina dal ci kaw yonent yi di gis neen, tey kañam fen: duñu nekk ci mbooloom sama bànni Israayil, duñu leen bind ci téere kër Israayil, te duñu dugg ci suufu Israayil; kon ngeen xam ne man maa di Boroom Bi, Yàlla ji. Ndaxte, waaw ndaxte nax nañu

sama xeet, di wax: “Jàmm”; fekk jàmm amul; kenn tabax na miir, te ñeneen ñëw di ko sol ak banq bu amul doole. Waxal ñi koy sol ak banq bu amul doole ne dina daanu: taw gu réy a ngiy wàcc; te yéen, yaw doj yu mag yu di tàcc ci suuf, dingeen dal; ngelaw lu tar dina ko dagg. Xoolleen, bu miir ma daanee, ndax deesul leen ne: “Ana banq bi ngeen ko sole woon?” Moo tax nii la Boroom Bi, Yàlla ji wax: Dinaa ko dagg ak ngelaw lu tar ci sama mer; taw gu réy dina wàcc ci sama xadar, te doj yu mag yu di tàcc ci suuf ci sama mer ngir alag ko. Noonu dinaa tas miir mi ngeen sole ak banq bu amul doole, tàbbal ko suuf ba ci ground, ba tax fondamañam feeñ; dina daanu, te dingeen alag ci biiram; kon ngeen xam ne man maa di Boroom Bi. Noonu laa di matal sama mer ci kaw miir mi ak ci kaw ñi ko sole ak banq bu amul doole, te ma ne leen: “Miir mi amatuul, ñi ko sole itam amatuñu.” Muy yonenti Israayil yi di wax ci Yerusaleem te di gis ngir moom peeñi jàmm, fekk jàmm amul, la Boroom Bi, Yàlla ji wax. Esekiyel 13:7–16.

Fen ak fenn yu wóor yi nit ña di ree ci Yerusaleem nëbb ci suufam ci Esayi saar ñaar-fukk ak juróom-ñett ak ñaar-fukk ak juróom-ñent, ñu leen di àtte te alag ko mujj ak “yar guy daw ba fees.”

Dinaa tegale att maase, te njub ak diine; te taw wu doyadi dina lembo bérabu fen yi, ndox yi it dinañu labal bérabu nëbb bi. Te seen kóllère ak dee dinañu ko faram-facce, te seen déggoo ak sañ-sañu dëkk dee du sax; bu mbugal mu di lab ci seen kaw jaarée, kon dees na leen tàbbi ci moom. Esayi 28:17, 18.

“Mbëgg mu tuuru” bii Esayi wax, mooy “taw bu di daw ci kaw” bii Esekiyel wax, te ñu indi ko ci kaw ñi “gisaat ay fen,” ci li ñuy wone “peeñu gu neen” te di wax ne “Boroom bi nee na ko,” “doonte” Boroom bi “waxul woon.” “Fen” boobu ay góor yu jëkk ya denc ci suufam, dañu koy tegu ni lu ñu sheegoon ne Boroom bi wax na ko, ba tax mu doon “fen” ci Kàddu Yàlla. Walla dañu jàppe ne njàng mu nekk ci Kàddu Yàlla ay njuumte la, wala ñu waxe ne Yàlla moo jubal seen xam-xam (Yàlla waxoon na), ci lu jëm ci benn njàngum Biibël.

“Fen bu dul” bi agsi 1931, mooy wax ju naan Soxna White dafa dëggaloon xalaat wu dul dëgg bu ñuy wax “lu bes bi,” ci téere Daniel. Xalaat wu dul dëgg woowu ne “lu bes bi” mooy liggéeyu Kirist ci kër-yàllaam ga, dafa sukkandikoo woon ci ab “fen bu dul” bu naan ci 1910, Ellen White dafa waxoon A. G. Daniells ne moom ak xalaatu Prescott ci “lu bes bi,” ne mu tegu ci liggéeyu Kirist ci kër-yàllaam ga, mooy li jub, doonte ay baatam yu mu bind boppam jëm ci lu wuutook lool.

Xalaat wu jub ci “bi bés bu nekk,” bi ñu sampoon ci biir Adventisme bu Lawodisee ba ca atum 1931, nekk na taxawaayu teoloji bi ñuy jëfandikoo ngir tabax ndigal li Esekiyel melal ne mooy “jàmm ak kaaraange.” Yenn xalaat yu bare yi ñuy jëfandikoo ngir dëggal taxawaayu fen boobu, ñooy pees yu fen ak xonq yu fen yi Miller gisoon ci ay géntam. Ba mu agsee ca mujju géntam ga, xonqam yu njëkk ya dajalees na leen bu baax ak yu fen ak mbind mi, te mbind mi ak xonq yu fen yi ak pees yu fen yi dañuy tegtal ndigal li ñu sosoon ci seen njuumte gu saxal, mooy ne “bi bés bu nekk” dafay tekki liggéeyu Kirist ci Kër Yàlla gi.

Ciib Esékiel bi, mbalit ak yene yu dëggul ñoom lañu tekki ni “miir” mi ñu tabax ak simaa bu baaxul dara, ba kenn mënul a taxaw ci kaw ko su “ngelaw gu tar” walla “taw bu xumb” daldee ko

teg.

Yonent bi déggadi woon ci Yuda, mi yëgëlwoon Yerobowam, mujj ga dee ci diggante “mbaam” ak “gaynde”. Gaynde gi diir Babilon, te mbaam mi diir Islaam. Ñaari njàngale yi Adventisme Laodise buy top te mënul a gis, yu ñu wone ci dee gu yonent bi déggadi, mooy yégleb paap bi (gaynde gi), ak yégleb Islaam bu ñetteelu Woow mi (mbaam mi).

“ngelaw bu tar” bi Ezekiyel, mooy misaalu “ngelaw bu metti bi ñu tëj” ci Esayi, ci “bésu ngelaw gu penku” bi nekk ci sàccu ñaar-fukk ak juróom-ñent. “Ngelaw bu tar” bi Ezekiyel itam mooy “ñeenti ngelaw yi” ci Peeñu Yowaan sàccu juróom-ñaareel, yi ñu téye ba keraam yi Yàlla diir sèllu. “Ngelaw bu tar” bi Ezekiyel mooy itam bataaxalam gu jóge “ñeenti ngelaw yi” ci sàccu ñetti-fukk ak juróom-ñaar, buy dugal yax yu wow ya dellu ci dund ngir doon mbooloo mu am doole lool. “Ngelaw bu tar” bi Ezekiyel, biy daanu “miir mi ñu tabaxee ak banqu bu amul njaxlaf,” mooy yégle gu taw gu mujj gi ci ñetteelu Musiba.

“tawatal bu bare” bi Esekiel mooy misaalu papas bi, te ci lu gën a leer mooy misaalu jamono jafe-jafe yoonu Dibeer bi, bi tambalee ak yoonu Dibeer bi di ñëw lu gaaw ci Etazini. Yonent bu déggadi woon, bu jóge Yuda, te faatu diggante mbaam ak gaynde, dafa tegtal dee gu Adventism bu Laodise moom, gi xew diggante 11 Sàttumbar 2001, ba mbaam ma agsi (ñaetteelu alkande), ak yoonu Dibeer bi di ñëw lu gaaw (gaynde gi). Dee gu Adventism bu Laodise xew na biir màndargaalug ñaar-fukki junni ak ñent-fukki junni ñaar téeméer ak ñent-fukk ak ñent ñi, gi tambalee ba xeeti àddina mer, waaye ñu téye leen 11 Sàttumbar 2001, te mu jeex ci yoonu Dibeer bi di ñëw lu gaaw. Seen dee, ni ko misaalal yonent bu déggadi boobu, dafa ame ndaxte ñu dellu ci yoonu liggéeyu Protestants yu apostat, doonte sax ñu leen xamaloon bu baax ci lu jub ne waruñu délsi mukki ci “mbootaayu ñi di ree.”

Seen dee am ci jaar-jaaru selloñu ñaar-fukk ak ñeent junni ak ñeent téemeer ñent fukk ak ñeent. Bu gaaw ba nit Yàlla yi ameeñu sello, malaaka yu yàq yi tàmbali seen liggéey. Dale ci 11 Septàmbar 2001 ba ci yoonu Dibéer bu agsi léegi, àtteb ñi dul dee mat na ci kanam Yàlla, ci mbooloom Yàlla, ndaxte àtte tàmbalee na ci Yerusaleem, te mu tàmbali ci mag ña yoon woon aarukat nit ñi, waaye ñoo bàyyi seen warugar ci biir ñeenti maas. Ñi jot sello bi ci jamono jooju, ñoom lañu di ràññee ci ndawal gi ñu yékkati ngir xeeti àddina yi. Ñu selloo leen laata yoonu Dibéer bu agsi léegi, ndaxte benn yoon rekk la gën a yomb ngir mbooloo mu bees Yàlla man a jott ndigëlub waare: dafa war ñu gis góor ak jigéen ci jafe-jafe yoonu Dibéer gi, ñiy yor sello Yàlla.

“Liggéeyu Xel mu sell mi mooy wóolu àddina ci bàkkaar, ci njub, ak ci àtte. Àddina mënul a ñaanoo ludul ci gis ñiy gëm dëgg gi, ñu sellaale leen ci dëgg gi, di dox ci yoonu njariñ yu kawé ak yu sell, di won ci anam wu kawé, wu yéeg, rëdd wu leer buy fëewale diggante ñiy sàmm ndigali Yàlla ak ñiy takk leen ci seen tànk. Sellalug Xel mi moo xamal bu baax wuute gi nekk diggante ñi am màndargay Yàlla ak ñiy sàmm bésu noppalu bu dul dëgg. Bu nattu gi agsee, dees na wone bu leer li màndargay rab wi di. Mooy sàmm Dibéer. Ñiy sax, gannaaw ba ñu dëgg dëgg gi, di teg bés boobu ne mu sell, ñoo yor firndeelug nit ku bàkkaar ga, moom mi defe ni mu soppi jamono ak yoon.” Bible Training School, Desàmbar 1, 1903.

Déewug Adan-ya Laodise moo mat ci biir jaar-jaaru tawub mujj gi, mi tàm balee tooy ndànk ci 11 Septembar 2001, te ñuy wàcce ko ak metit wu amul dayo ci yoonu Dibeer bu agsi léegi, ba Yàlla samp ay nit ñi, te gannaaw loolu yékkati leen ni màndarga, ñi ñu tàggat ba fàww.

Ci jamono waxtu, ñi bokk yi nekk ci Adventismu Laodise, yi waajal di te nangu màndargay malaaka rab bi, ñoom la ñu tektale ci ñaar-fukk ak juróom-ñett nit ñi di sujjóot jant bi ci Ezekiel saar 8. Ñoomooy ñi nanguwaale wax ju dul dëggu Ezekiel ci “jàmm ak kaaraange”, te loolu dafa mel ni benn naxaleb yéglebu tawfex bu mujj bu dëgg bi, bi ñi doon séenkat yu dëgg yi di waare ci moomu jamono. Fondamanjtu boobu yégleb tawfex bu mujj bu dul dëgg mooy xamle ne “daily” bi nekk ci téereb Daniel mooy benn màndarga yu Kirist, fekk mooy benn màndargay Seytaane. Gëm-gëm gu fondamanjtu gu dul dëgg googu mooy njàngalem boobu “nit ña di reeñ ci seetaan, yi yor nit ñi ci Yerusalem” di jëfandikoo ngir tabax seen miir mu ñàkk fett.

Mënal loolu ñuy wax ne “bépp bés,” muy misaal ci Kirist, dañu ko taxawal ci taarix bi jaarale ko ci “fen,” ci atum 1931. Booba ba noppi, miir mu ñàkk njëg, bu defaree ak xalisu fen ak jewel yu fen, dañu ko yékkati. “Miir” moomu, dogalu nañu ne dina daanu bu góor guy setal pëndëm bi agsi, ngir sellal dëkkandoom ba fés dell. Setal googu mat na ci jamono ju yonent gi ci taarix bi, diggante “ngelaw lu tar” (mbaamum 11 septembre 2001), ak “taw yu bare di xeeb” (gayndeg bi ci ndigalu Dibeer bu léegi di ñëw). Ci taarix boobu, yonent bu déggadi bi ñu rey ko, suul ko ci bàmmeelu yonent wu fen wu Betel. Jigéen White mi ngi wax ne “miir” mu yonent yi mooy yoonu Yàlla.

“Fii yàggale bii feeñal nit ñi, ñoom ñi, ci jamono ju ñépp dëddug dëgg ak njub, di wut a delloo ndigal yi di fondamanj bu nguurug Yàlla. Ñoom ay yu defar xott biñ def ci yoonu Yàlla lañu—miir mi Mu samp wër tannéefam yi ngir seen aar, te déggal ay ndigalam yu njub, dëgg, ak sellal mooy nekk seen wottu gu sax.”

“Ci wax yu leer te amul fenn xel mu leerul la yonent bi di won liggéey bu jur gi muum ñi ci des te di tabax miir mi. ‘Bu fekke nga delloo sa tànk ci bés sub Noflaay bi, ba bañ a def sa bannex ci sama bés bu sell ba; te nga wooye bés sub Noflaay bi neexal, sellug Boroom bi, bu am worma; te nga teral Ko, ba bañ a topp say yoon, mbaa nga seet sa bannex, mbaa wax sa waxi bopp: kon dinga bég ci Boroom bi; te dinaa la tax nga war ci kaw fa kaw ci suuf si, te lekkal la ak ndono Yàqoob, sa baay: ndax gémminu Boroom bi moo ko waxe.’ Esaayi 58:13, 14.” Yonent yi ak Buur yi, 678.

Njëlbéenu xeetu ñenteel bu Adventism bi sàkku na ci mbindum ab téere, ni ko meloon itam ci tàm bali xeetu ñenteel ba. Xeetu ñenteel ba tàm balee na ak mbindum téereb W. W. Prescott bi, The Doctrine of Christ, te xeet woowu mujjee na ak mbindum Questions on Doctrine. The Doctrine of Christ indiwoon na ab xebaar bu baax bu ñu tegtaloon ci kaw ngir nekk ku amul yégleb waxu yonent yi bu Millerite. Questions on Doctrine indiwoon na ab xebaar bu baax bu weddi liggéeyu sellal gi Kirist di matal. The Doctrine of Christ dindi na leerug gis-gisu (chazon) bu jaarale ci jaar-jaari waxu yonent yi, te Questions on Doctrine dindi na leerug gis-gisu (Mareh) bu “feeñug” Kirist.

Ci diggante ñaari téere yooyu, ndigalu tawub mujj gu dul dëgg, gi “jigéen ñi di jooyal Tammuz” di tegtal, lañu sos. Ci jaar-jaar boobu lañu yékkati woon “fen wu 1931.” Njuróom-ñaetteelu maas

googu (njubadi ga) itam, dafa am tegtal ci ñaawteefug jëfandikoo ak bëgg-bëgg mbooloom ñetteelu kërceg Pergamos. Misaalu dëppoo ci ñetteelu kërce ga, mooy xamale liggéeyu wut ngëneel ak nangu ci kuréel yu àddina yi doon santa yoon yi jëm ci teoloji ak yoon yi jëm ci paj. Ci njuróom-ñaatteelu maas googu lañu matale woon dëppoo ak saccug dëgg, te boobu dafa boole woon dugal ak jëkkéral jëfandikooki Biibël yi ñu tekki woon ci mbind yu yàqu.

Ci atum 1957, tééré bi tudd Questions on Doctrine mooy won ne dëgg xew-xewu jàmm ga ñu jébbal ko. Dëgg googu mooy ne Yeesu dee na ngir musal nu “ci” bàkkaar, waaye deewul ngir musal nu “ca” bàkkaar. Jàngale Katolik ak Protestan yu gàddiku ne nit mënul topp Kàddu Yàlla, loolu mooy xalaatu Seytaane gu sax. Nit mën na, te war na topp Kàddu Yàlla, doonte Seytaane wax ne: “du ngeen dee.” Gis-gisu Protestan yu gàddiku, bi ne nit ñi mënulñu daan bàkkaar, te moo tax nit ñi mënulñu topp yoonu Yàlla ba kera Yeesu soppo leen ci anam gu kéemaan ba ñuy mel ni robóo yu dëgg-nopp ca ñaareelu dikkam, duggalees na ko ci jàngaley tééré bi Questions on Doctrine.

Ci atum 1957, ñetteelu maas gi ci Adventism bu Laodisee tàmbalee na, te seen miir mu ñakk ndoxte (yoonu Yàlla) sampu na; loolu nag moo joxe xel mu tax ñaar-fukk ak juróom ñetti mag ña man a sujjóot jëm ci jant bi ci mujju jamono ju sellalug téeméeri ñeent-fukk ak ñeent war ak ñeent ñaar. Miir moomu mu ñakk ndoxte, mooy ngeen ga ne sàmm yoonu Yàlla maneesul, dinañu ko daldi fegal ba mu réer, bu “miir” mi taxawal xeetu Kër Yàlla ak Réew bi wéyée, ca yoonu Dibeer bu agsi waxtu wu gàtt. Yoonu Dibeer mooy taw yu bare di wal, walla ni Esayi waxe ko, mooy mbugal mu di wal ba ëpp; te mbëy mi tàmbalee na ca yoonu Dibeer bu agsi waxtu wu gàtt ci États-Unis.

Ca jamono yàlla-bés bi ci Réewum Ini Etazi, noon bu baaxul bi (Papa bi) dina dugg “ni mbëy mu daldi sànni” (musiba mu wara tàmbali te daldi daan lépp), te foofa lañuy yékati “rakam bi” ngir taxawal ko ci kanamam. Te itam foofa la “miir mu ñakk jaxasoo bu baax” mi Adàntisma bu Laodise sosoon ci jëfandikoo gu dul dëgg gu “bu bás bi di sax” dina leer ba tas.

Sore na leen seen jëf, noonu la leen di fey, meram ci ay noonam, pey gu yell ci ay seetam; sax ci dunu réew yi, dina fey pey. Noonu ñu dina ragal turu Boroom bi dëgg-gànnar, ak ndamu ci penku jant bi. Bu noon bi dikkee mel ni mbëy mi, Xelum Boroom bi dina taxawal bannéeru xare ci moom. Te Ki Dëjkat bi dina ñëw Siyon, ak ci ñi dëddu bàkkaar ci Yakóoba, loolu la Boroom bi wax. Waaye man, lii mooy sama kóllère ak ñoom, la Boroom bi wax; sama Xel mi nekk ci yaw, ak sama wax yi ma def ci sa gémmiñ, duñu jóge ci sa gémmiñ, mbaa ci gémmiñu sa askan, mbaa ci gémmiñu askanu sa askan, la Boroom bi wax, li dale fii ba fàww. Jógal, leeral; ndax sa leer agsi na, te ndamu Boroom bi fenk na ci yaw. Ndax xoolal, lëndëm dina muur suuf si, ak lëndëm gu xóot nit ñi; waaye Boroom bi dina fenk ci yaw, te ndamam dina feeñ ci yaw. Te xeeti xeet yi dinañu ñëw ci sa leer, ak buur yi ci melaxu sa fenk. Esayi 59:18–60:3.

Xeeti yi di ñëw ci leer gi bi ndamu Yàlla nekk ci ay nitam, te loolu di am bu noon bi duggée ni mbëmbët. Bu noon boobu duggée, Yàlla dafa yékkati benn standard (raaya) ngir jëfandikoo ko ci kawam. Ndamu Boroom bi nekk ci ña xeeti yi di tontu, mooy jikkoom, te jikkoom du bàkkaar. Mooy wax ju jubadi ci jàmm ak kaaraange bu jàngale ne góor ak jigéen mënulñu notti bàkkaar.

Waxtaan woowu mooy benn bataaxal ndaw gu dëggul ci tawb bu mujj gi, te deklarees na ko ci waxtu bi bataaxal ndaw gu dëgg gi ci tawb bu mujj gi agsiwoon, ci 11 Sàttumbar 2001. Baat boobu du dëgg ci yoonu Yàlla, mi di “miir mi.” Xelal bu jubadi boobu tegu na ko ci téere bi ñuy wax Questions on Doctrine, mi màndarga woon ñëwug ñetteelu maas ak mujj gi ci Adventisme Laodicee.

Bés bu 11 fanweeri 2001, ñeenti fippu yu Laodise wu Adventist yi agsi nañu ngir natt mbooloom ma mujj mi ak bàkkaar seen baay yi. Ca bés boobu Yàlla sant na ay nitam ñi ñu dellu ci yooni màgg yi Yirmiya waxoon, ngir ñu xam te nangu yégle bu njëkk bi, bi ñuy teg ci misaal ni takkaayu Miller. Su ñu defee loolu, dinañu gis taw bi ci mujj, bi Yirmiya waxe woon ne mooy “ndoxantal gi.” Woote bi ñuy dellu ci yooni màgg yi mooyaatuwaat na nattu bi jur fippu 1863.

Ci 11 fanweeri 2001, mooy “bésu penku bi ak ngelaw lu tar” ci Esayi, war nañu doon woy “woyu kër garab-u reseñ bi”, mu nekk woyu ñi ci Peeñug Yàlla saar 14, aaya 3, ak itam ci saar 15, aaya 3, di woy woyu Muusaa ak Gàtt gi. Woyu woowu mooy yégleb Laodise, biy xamle ne askan wi Yàlla tànn woon bu jëkk, fekkoon nañu leen di romb, ndaxte Yàlla nekkoon na ca jëfandikoo joxe kër garab-u reseñam gi ci góor ak jigéen ñi dinañu jur meññef yi mu bëgg ci kër garab-u reseñ gi. Baatu kër garab-u reseñ googu mooy bataaxal bi jëm ci Laodise, mooy ndigal li Jones ak Waggoner yégle woon ca ñàkk dëgg-degg ba ci atum 1888.

Bes bi 11 Septàmbar 2001, tawfex gu mujj nag la tàmbaliwoon, te ci weranteb Habakuk saar ñaareel ba am kenn ñi miseel ni dañoo yégle woon yégle biy ñëw ci ñaari wet yi, ndaxte dañoo dellu woon ca yooni njub ya Yàlla waxoon jaarale ko ci Yeremi, te dañoo doon jot “nofoog ak yeesal,” li Esayi wone ne ñi seeni yoonu liggéey nekke “rëdd ci kaw rëdd” lañu ko indi. Werante bi ñu nekkoon doon na jubbóo ak benn yégle gu mujj nag gu dëggul, gi meloo ak “jigéen ñi di jooyeel Tammuz,” te moo doon ñaaxe nit ñi sëdd ci Laodise ak yégle bu jàmm ak kaaraange.

Bataaxal “jàmm ak kaaraange” bii dafay wax ne, doom-aadama yu góor ak yu jigéen maneesuñoo bañ bàkkaar, te moo tax Yàlla man na te dina leen jubbël rekk “ci” seeni bàkkaar. Nit ñi di ñaawal ñi dafay wax ne seen bataaxal “jàmm ak kaaraange” mooy dëgg-dëgg bataaxalu jubbëlale ci ngëm, bi Jones ak Waggoner yégle woon, waaye mu bàyyi dëgg gi ne kooku Yàlla di jubbël, moom itam Yàlla day ko sellal; ndaxte Yàlla deewul ngir musal nit ñi ci seeni bàkkaar, waaye ngir musal leen ci seen bàkkaar.

Bés bu 11 Septembre 2001 moo xamle njàlbéenu jamono ji ñuy ràññee téereel ñaar-fukk ak ñent-fukk ak ñent junni ñi, te jamono jooju di jeex ak benn mbooloo di jot kaaraange Yàlla, ni ñoom ñi ñuy melal, ñiy jooy te di yuuxu ngir ñaawtéef yi nekk ci kërgëm gi ak ci réew mi; te beneen mbooloo mooy ñi dëddu kër Yàlla ga, fa liggéey bu mujj bu malaaka bu ñetteel bi di ame, te ñoom ñu di sujjóot jant bi. Jaar-jaaru Millerites yi moo wone jaar-jaaru yëngu-yëngu malaaka bu ñetteel bi, te ci def loolu, njéexital gi mooy ci saabu ndawtal tawte gu mujj ga, ak xew-xew bi muy jur ci ñi tànn a lekk.

Dina kontine jàng mi ci artik bi ci topp.

“Bëgg-bëggul a bàyyi seetlu xalaat yu ñu jëkk a teg, te nang dëgg gii, moo nekk woon cosaanu benn xaaj bu réy ci baña ba ñu wone woon Minneapolis ci waxu Boroom bi jaarale ko ci bokk yi Waggoner ak Jones. Ci yëngu-yëngu boobu buy tasaree baña ba, Seytaane man naa téj, ci benn niis bu réy, dooley Xel mu Sell mi wu gaawoon Yàlla di bëgg a jox sunu nit ñi. Noon ba taxawoon ci kaw jáll bi, mu tere leen ngir duñu jot ci mën-mënu liggéey boobu mi woon na nekk seen cér, ci yóbbu dëgg gi ba àddina si, ni ko ndaw yi yégle woon gannaaw bésub Pantkot. Leer gi war a leeral suuf sépp ak ndamaram, dañu ko daan, te ci jëf ju sunu bokk yi def, ñu téye ko, ci benn niis bu réy, ba mu sore àddina si.” Selected Messages, téere 1, 235.